

СПІЛЬНА СТРАТЕГІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЩОДО УКРАЇНИ

від 11 грудня 1999 року

(1999/877/CFSP)

ЄВРОПЕЙСЬКА РАДА,

В дусі поваги до Договору про Європейський Союз, зокрема до його Статті 13 (2);

Оскільки Угода про партнерство та співробітництво (УПС) між Європейськими Співтовариствами, їхніми країнами-членами та Україною набула чинності 1 березня 1998 р.,
УХВАЛИЛА ЦЮ СПІЛЬНУ СТРАТЕГІЮ:

ЧАСТИНА I

БАЧЕННЯ ШЛЯХІВ ПАРТНЕРСТВА З УКРАЇНОЮ З БОКУ ЄС

1. Стратегічне партнерство між ЄС та Україною, яке ґрунтується на спільних цінностях та інтересах, є життєвим фактором зміцнення миру, стабільності та процвітання в Європі. Свобода, незалежність і стабільність України відносяться до найбільших досягнень нової Європи, котра позбулася старих ліній розділу. Географія та розмір, ресурси її населення, а також її розташування на осях Північ-Південь та Схід-Захід ставлять Україну в унікальне положення в Європі й роблять її визначальним чинником у масштабах регіону.
2. Україна має чудові стосунки з усіма своїми сусідами та зробила важливі кроки в царині державотворення та в напрямку консолідації своєї демократії. Той факт, що з часу набуття незалежності Україна завжди була осередком стабільності в регіоні, незважаючи на внутрішні складнощі та суперечності, є вартим пошани. ЄС вітає тісну участь України в стабілізації та заохочує посилення ролі України у форумах регіонального співробітництва. ЄС також вітає прагнення України до ядерного роззброєння та співпраці в галузі збереження миру та безпеки в Європі та у світі, зокрема в рамках ОБСЄ та Організації Об'єднаних Націй.
3. Стратегічне партнерство між ЄС та Україною невпинно зміцнювалося з часу набуття Україною незалежності. У зв'язку з цим, Угода про партнерство та співробітництво є значним досягненням. Україна була першою з нових незалежних держав, які підписали таку угоду, відзначивши в такий спосіб прагнення ЄС та України до зміцнення співпраці. Шляхом макрофінансової допомоги, через програму Тасіс, а також двосторонні програми ЄС надає Україні підтримку в процесі здійснення перетворень та реформ.
4. Внаслідок процесу розширення, що триває, деякі з майбутніх країн-членів ЄС матимуть спільний зовнішній кордон з Україною. Розширення Союзу ще більш зміцнить економічний динамізм та політичну стабільність у регіоні, розширюючи в такий спосіб можливості співпраці з Україною.
5. Європейський Союз має такі стратегічні цілі стосовно України:

- робити внесок у виникнення стабільної, відкритої, плюралістичної та правової демократії в Україні та укріплення стабільно функціонуючої ринкової економіки на користь усього народові України;
 - співробітничати з Україною у царині збереження стабільності та безпеки в Європі й усьому світі, знаходячи ефективні відповіді на спільні проблеми, з якими стикається континент;
 - розширювати економічне, політичне та культурне співробітництво з Україною, а також співпрацю в галузі юстиції та внутрішніх справ.
6. Європейський Союз відзначає європейські прагнення України та вітає проєвропейський вибір, зроблений Україною. ЄС і надалі твердо прагне до співпраці з Україною на національному, регіональному та місцевому рівнях задля підтримки успішних політичних та економічних перетворень в Україні, які полегшать її подальше зближення з ЄС. Союз та його країни-члени пропонують Україні свій різноманітний досвід будівництва сучасних політичних, економічних, соціальних та адміністративних структур, повною мірою визнаючи, що основний тягар відповідальності за майбутнє України лежить на ній самій.
7. Саме тому Європейська Рада ухвалює цю Спільну стратегію зміцнення стратегічного партнерства між Союзом та Україною. Європейська Рада визнає, що успішна, стабільна та безпечна Україна найкращим чином відповідає інтересам Європейського Союзу. Правові підвалини відносин між ЄС та Україною закладено Угодою про партнерство та співробітництво (УПС). Повне виконання цієї угоди є передумовою успішної інтеграції України в економіку Європи та допоможе Україні ствердити свою європейську ідентичність.
8. Європейський Союз та його країни-члени розвиватимуть узгодженість, послідовність та взаємодоповнюваність усіх аспектів їхньої політики щодо України. Окрім цього, Союз, Співтовариство та країни-члени співпрацюватимуть з регіональними та міжнародними організаціями та в них, а також із партнерами, котрі мають подібний підхід, задля досягнення цілей, викладених в УПС та цій Спільній Стратегії. Позиції Співтовариства та країн-членів в усіх відповідних форумах відповідатимуть цій Спільній Стратегії. Європейська Рада запрошує Україну до взаємовигідної співпраці з Союзом на основі цієї Спільної Стратегії.

ЧАСТИНА II

ОСНОВНІ ЦІЛІ

Європейська Рада визначила такі основні цілі:

- I. Підтримка процесу демократичних та економічних перетворень в Україні
- II. Вирішення спільних проблем європейського континенту
- III. Підтримка зміцнення співпраці між ЄС та Україною в контексті розширення ЄС.

I. Підтримка процесу демократичних та економічних перетворень в Україні

Європейський Союз та Україна поділяють зацікавленість у прискоренні процесу демократичних та економічних перетворень в Україні. Успішні перетворення в Україні принесуть процвітання не тільки Україні, але й усьому регіонові. Для забезпечення успіху цього процесу мають відбутися реформи, спрямовані на зміцнення демократії та правопорядку, а також соціально-економічні реформи в напрямку створення працюючої ринкової економіки.

Європейський Союз пропонує зміцнити співпрацю з Україною в таких пріоритетних галузях:

I.i Зміцнення демократії, правопорядку та громадських інституцій в Україні

9. ЄС вітає досягнення України в закладенні підвалин демократичної системи, а саме в розвитку багатопартійної системи та прийнятті парламентарної конституції. ЄС

визнає досягнення України у збереженні своєї єдності, незважаючи на її різномірний склад.

10. ЄС підтримує Україну в усіх її зусиллях, спрямованих на зміцнення демократії та якості керівництва, прав людини та влади закону. Союз вважає, що влада закону є передумовою розвитку працюючої ринкової економіки, яка надає можливості та приносить користь усім громадянам України. ЄС підтримує зусилля України з реформування юридичної системи в рамках УПС. Незалежна судова влада, яка працює належним чином, професійні поліцейські сили, розвиток системи державного управління, котра ґрунтується на здібностях та добрій освіті, на національному, обласному та місцевому рівнях—все це суть ключові елементи ефективного виконання рішень уряду. ЄС підтримує зусилля України, спрямовані на розвиток ефективності, прозорості та демократичності її державних установ, включаючи розвиток вільних засобів масової інформації. Саме вони є передумовами економічного та соціального розвитку, роблячи внесок у створення сучасного громадянського суспільства.
11. ЄС надає великого значення розвитку громадянського суспільства та конкурентного, сприятливого для інвесторів, ділового середовища в Україні та заохочує зміцнення зв'язків між народами та неурядовими організаціями Союзу та України. ЄС вітає узгодження Україною Меморандуму про взаєморозуміння з ОБСЄ та настійливо рекомендує Україні тісно співпрацювати з координатором проекту ОБСЄ в Україні. ЄС підтримує зусилля України, спрямовані на захист та розширення прав меншин та закликає Україну продовжувати свою добру працю в цій царині, в тому числі у співробітництві з верховним комісаром з питань національних меншин.
12. ЄС надає особливого значення тісній співпраці з Україною в рамках Ради Європи та ОБСЄ. У цьому зв'язку, ЄС закликає Україну виконати свої зобов'язання та привести своє законодавство у відповідність нормам та стандартам Ради Європи, зокрема виконавши зобов'язання взяті Україною на себе під час вступу до Ради Європи в 1995 р. ЄС бере до уваги висновки моніторингової місії ОБСЄ / Бюро демократичних інститутів та прав людини щодо ходу президентських виборів 1999 р. в Україні, відзначаючи, що хід зазначених виборів не відповідав цілій низці зобов'язань перед ОБСЄ, та закликає Україну уважно поставитися до рекомендацій, зроблених моніторинговою місією ОБСЄ у її звіті, з огляду на майбутні вибори.

I.ii Підтримка процесу економічних перетворень в Україні

13. ЄС зобов'язується підтримувати зусилля України зі створення середовища, сприятливого для ділової діяльності, та підтримуватиме Україну в здійсненні соціально-економічних реформ.
14. ЄС закликає Україну усталити макроекономічні підходи, спрямовані на забезпечення цінової стабільності, оздоровлення державних фінансів та стабільного стану поточного балансу. Для подальшого забезпечення цінової стабільності дуже важливо дати центральному банкові можливість працювати незалежно від політичного втручання. Наявні норми пруденційного нагляду за фінансовим сектором мають бути зміцнені. Необхідно покращити збір податків, уникаючи надзвичайних податкових амністій та податкових пільг для окремих галузей народного господарства.
15. ЄС настійно закликає Україну посилити заходи, спрямовані на побудову функціонуючої ринкової економіки шляхом сильніших структурних, економічних та адміністративних реформ у рамках комплексної програми реформування, узгодженої з Міжнародним валютним фондом. Вона має передбачати визначення та забезпечення дотримання майнових прав, подальшу приватизацію та лібералізацію цін, збільшення квартирної плати й тарифів на комунальні послуги енерго- та водопостачання, до рівнів, що забезпечують повне покриття витрат, реструктуризацію бізнесу та заохочення розвитку малих та середніх підприємств. Слід збільшити загальний темп здійснення цих реформ. Що ж стосується галузевої реформи, то

сільське господарство, енергетика та транспортний сектор заслуговують на особливу увагу.

16. Проведення земельної реформи є необхідним для забезпечення, oprіч усього іншого, можливості використання права довгострокової оренди землі як застави під позики, що прокладе шлях до зростання обсягу інвестицій у сільське господарство.
17. Залучення та захист внутрішніх та іноземних інвестицій також відіграють ключову роль у розвитку України. У цьому контексті ЄС відзначає, що звинувачення в корупції та незадовільному управлінні завдають шкоди економічній репутації України. Союз підтримуватиме Україну в розвиткові та ухваленні економічних заходів, необхідних для збільшення обсягів внутрішніх та іноземних інвестицій і виконання вимог іноземних кредиторів.
18. Зважаючи на важкий тягар зобов'язань з обслуговування боргу, який несе Україна, оздоровлення її економіки вимагатиме подальшої участі приватних кредиторів. Необхідно знайти спільні рішення проблем України, пов'язаних із обслуговуванням боргу.
19. ЄС повністю усвідомлює той факт, що Україні подеколи доводиться здійснювати економічні реформи за несприятливих зовнішніх умов. Макрофінансова допомога з боку ЄС надаватиметься за необхідності відповідно до визначених критеріїв та процедур, будучи спрямованою на підтримання макроекономічної стабілізації та комплексної структурної реформи, що відповідає програмам Міжнародного валютного фонду та Світового Банку. ЄС і надалі буде готовим підтримати економічні реформи в Україні за таких обставин. Макрофінансова допомога з боку ЄС допомагає Україні відкрити свою економіку, поліпшити економічні умови, посилити конкуренцію та й надалі інтегрувати своє народне господарство в європейську та глобальну економіку.
20. ЄС підтримуватиме Україну шляхом заохочення невпинного зближення її законодавства з законодавством ЄС, зокрема в таких галузях, як конкурентна політика, стандартизація та сертифікація, права інтелектуальної власності, захист даних, митні процедури та охорона навколишнього середовища.
21. У ході здійснення програми створення функціонуючої ринкової економіки необхідно створити цілеспрямовану систему соціального забезпечення для врахування соціальних аспектів переходу до ринкової економіки.

II. Вирішення спільних проблем європейського континенту

Європейський Союз та Україна поділяють зацікавленість у збереженні стабільності та безпеки у вільній та демократичній Європі. Геополітичне розташування України вздовж осей Північ-Південь та Схід-Захід ставлять Україну в унікальне положення в Європі й роблять її визначальним чинником у масштабах регіону. Європейський Союз визнає регіональне значення України. У цьому зв'язку ЄС пропонує посилити співпрацю з Україною, приділяючи особливу увагу питанням ядерної безпеки та посиленню політичного діалогу, передбаченого в рамках УПС, маючи на меті зробити його більш послідовним та працюючим.

Європейський Союз прагне поглибити співпрацю з Україною, щоб знайти ефективні відповіді на спільні виклики, з якими стикається континент, у таких сферах:

II.i Співпраця зі зміцнення стабільності та безпеки в Європі

22. ЄС підтримує зусилля України, спрямовані на поширення співпраці та стабільності в регіоні, в тому числі в рамках Організації чорноморського економічного співробітництва, Ради балтійських держав та ГУУАМ. ЄС вітає позитивний розвиток стосунків України з усіма її сусідами та вважає, що вона зацікавлена в тому, щоб ці стосунки залишалися міцними та стабільними. ЄС також відзначає внесок України в загальноєвропейську стабільність через її роль спостерігача за Пактом про стабільність для південно-східної Європи.
23. ЄС та Україна поділяють зацікавленість у збереженні стабільності та безпеки у вільній та демократичній Європі. Зміцнення механізмів консультацій між ЄС та Україною в

рамках УПС, Ради Європи та Організації Об'єднаних Націй, а також тісна співпраця між ОБСЄ та Україною є необхідними для спільного та ефективного вирішення проблем європейської та глобальної безпеки.

24. ЄС поздоровляє Україну з обранням до Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй (2000/1). Цей факт підкреслює потребу ЄС у подальшому поглибленні та розширенні його політичного діалогу з Україною на офіційному та міністерському рівні, як двостороннього, так і через використання механізмів ЄС. Ухвалення Хартії європейської безпеки зміцнить співробітництво між країнами-членами ОБСЄ.
25. ЄС розширює та підтримує діалог із загальних та конкретних питань, пов'язаних з діями в умовах кризових ситуацій та зміцненням безпеки, який розвивався протягом останніх років між Західноєвропейським Союзом та Україною, а також інтенсифікацію практичного співробітництва у цій галузі, зокрема шляхом виконання плану дій, нещодавно розробленого Західноєвропейським Союзом та Україною.
26. ЄС також зацікавлений у посиленні співробітництва з Україною в царині контролю за експортом та нерозповсюдженням зброї масового знищення й засобів її доставки, та закликає Україну виконати свої зобов'язання за Конвенцією про хімічну зброю.
27. Окрім цього, ЄС закликає Україну досягнути цілей міжнародної Конвенції про заборону використання, накопичення, виробництва та переміщення стрілецької зброї і протипіхотних мін, включаючи знищення запасів протипіхотних мін.

II.ii Співпраця в галузі охорони навколишнього середовища, енергетики та ядерної безпеки

28. ЄС намагатиметься зміцнити загальноєвропейську стабільність та співпрацювати з Україною в галузі енергетики та ядерної безпеки шляхом надання підтримки у здійсненні комплексної реформи енергетики, зокрема шляхом продовження співпраці з Україною над виконанням Плану фінансового оздоровлення енергетики, який передбачає лібералізацію цін, поліпшення збору платежів та приватизацію розподільчих компаній. У контексті цієї діяльності ЄС пропагуватиме ефективне та раціональне з екологічної точки зору використання енергії в Україні та зміцнення нових інститутів та органів у галузі енергетики й їхнього потенціалу в плані вироблення політики.
29. Ядерна безпека та виведення з експлуатації Чорнобильської атомної електростанції є пріоритетними питаннями у стосунках між ЄС та Україною. ЄС підтримує розвиток незалежного органу ядерного регулювання в Україні та закликає Україну виконати своє зобов'язання виконати Меморандум про взаєморозуміння між країнами "Великої Сімки" та Україною 1995 р. про закриття Чорнобильської АЕС. ЄС підтримає Україну шляхом надання коштів для заміни енергогенеруючих потужностей в Україні.
30. ЄС також є зацікавленим у посиленні співробітництва з Україною з таких питань, як захист від радіації, поводження з відходами, знезараження та демонтаж ядерних установок та досліді в галузі технології синтезу. Нещодавно підписані між Союзом та Україною угоди про співробітництво в царинах ядерної безпеки та термоядерного синтезу полегшать це співробітництво.
31. Окрім цього, ЄС закликає Україну вжити рішучих заходів у галузі захисту навколишнього середовища. Захист здоров'я населення від забруднення питної води, повітря та ґрунту, а також раціональне та відповідальне використання природних ресурсів і обмеження транскордонного забруднення повітря та води є пріоритетами в цій галузі.

III. Підтримка зміцнення співпраці між ЄС та Україною в контексті розширення ЄС

Після завершення процесу розширення, що триває, деякі майбутні країни-члени ЄС матимуть спільний зовнішній кордон з Україною. ЄС прагне зробити обопільно вигідний для Союзу та України внесок у цей процес. У цьому зв'язку, ЄС пропонує посилити співпрацю з Україною, приділяючи особливу увагу співпраці в галузі юстиції та внутрішніх справ. ЄС

також підтримує участь України в регіональних, загальноєвропейських та світових структурах.

Європейський Союз міг би посилити співпрацю з Україною в таких галузях:

III.i Підтримка інтеграції України в європейську та світову економіку

32. Союз підтримує Україну та закликає її подвоїти свої зусилля з виконання вимог до членства у Всесвітній торговій організації. Союз закликає Україну повною мірою скористатися з можливостей, котрі пропонує УПС, для заохочення двосторонньої торгівлі та інвестицій. Союз також вивчить обставини, які, разом із вступом до ВТО, могли б забезпечити створення в майбутньому зони вільної торгівлі між ЄС та Україною, як це передбачено УПС.
33. Для створення в Україні сприятливого інвестиційного клімату ЄС закликає Україну провести переговори та ратифікувати подальші двосторонні угоди про захист інвестицій з країнами-членами ЄС для заохочення прямих іноземних інвестицій. ЄС також закликає місцеві, регіональні та загальнонаціональні органи влади України скористатися з можливостей, що їх надає новий закон про державні концесії щодо залучення інвестицій у суспільну інфраструктуру та послуги.

II.ii Співпраця в галузі юстиції та внутрішніх справ

34. ЄС та Україна мають спільну зацікавленість у розвитку співробітництва у боротьбі з нелегальною імміграцією та торгівлею людьми. ЄС та Україна поділяють зацікавленість у розвитку співробітництва в галузі безпеки кордонів та боротьби проти спільного лиха організованої злочинності, включаючи відмивання грошей, нелегальну торгівлю зброєю та наркотиками.
35. З огляду на процес розширення ЄС, що триває, Союз намагатиметься інтенсифікувати діалог з Україною з питань узгодження української візової політики з ЄС шляхом визначення візових вимог у відповідності з нормами ЄС та запровадження подорожніх документів, підробка яких є достатньою мірою неможливою.

III.iii Регіональне та транскордонне співробітництво з сусідніми країнами

36. ЄС підтримує розвиток та зміцнення ініціатив регіонального та транскордонного співробітництва за участю України та сусідніх їй країн. У цьому контексті ЄС надаватиме першорядного значення питанням прикордонного господарства.
37. Що стосується розвитку інфраструктурних мереж, зокрема в царинах транспорту, електрозв'язку, електроенергетики та трубопроводів. ЄС, через програму TACIS, приділяє особливу увагу регіональним ініціативам, таким як ІНОГ'ЕЙТ (міждержавний транзит нафти й газу в Європу) та ТРАСЕКА (транспортний коридор Європа-Кавказ-Центральна Азія), прагнучи до поліпшення економічного співробітництва в регіоні. ЄС збільшуватиме масштаби роботи в напрямку з'єднання українських транспортних систем (автомобільних та залізничних) із транс-європейськими мережами, а також шукатиме взаємно задовільних шляхів вирішення транспортних питань. Таким чином виконуючи це, спеціальна увага приділятиметься поліпшенню координації з іншими донорами та міжнародними фінансовими інституціями, а також стимулюванню залучення приватного сектора, який буде вирішальним для успішності зусиль, що докладатимуться.

ІНСТРУМЕНТИ ТА ЗАСОБИ

Загальні положення

38. Ця Спільна Стратегія має здійснюватися відповідно до застосовуваних положень Договорів. Рада та Комісія, у відповідності зі Статтями 3 та 13 Договору про

Європейський Союз, мають забезпечувати єдність, послідовність та ефективність заходів Союзу з виконання цієї Спільної Стратегії.

39. Європейський Союз зробить внесок у досягнення зазначених цілей цієї Спільної Стратегії, належним чином застосовуючи всі відповідні інструменти та засоби, які наявні в Союзу, Співтовариства та країн-членів.
40. Відповідно до Статей 18 та 26 Договору про Європейський Союз, Генеральний Секретар Ради, Верховний Представник зі спільної політики з міжнародних питань та питань безпеки, в рамках своїх обов'язків за Договорами, має сприяти Раді та Головуючому в реалізації цієї Спільної Стратегії, діючи у відповідності із цілями та положеннями Спільної політики з міжнародних питань та питань безпеки. Комісія має бути повністю єдиною відповідно до Статей 18 та 27 Договору про Європейський Союз.

Рада, Комісія та країни-члени

41. Рада, Комісія та країни-члени:
 - розглядають, відповідно до своєї компетенції та можливостей, поточні заходи, програми, інструменти та підходи для забезпечення їхньої відповідності цій Спільній Стратегії на підставі основних цілей, викладених у Частині II, з належним урахуванням конкретних ініціатив, зазначених у Частині III.
 - повністю й належним чином використовувати наявні інструменти та засоби, зокрема УПС, а також усі відповідні програми ЄС та країн-членів, та розробити й підтримувати задля цієї мети індикативний перелік ресурсів Союзу, Співтовариства та країн-членів, використання яких забезпечує виконання Спільної Стратегії.

Узгодженість

42. Країни-члени мають докладати додаткових зусиль до узгодження своїх дій щодо України, в тому числі в регіональних та міжнародних організаціях, таких як Рада Європи, ООН, ОБСЄ, ОЕСР та міжнародні фінансові організації, включаючи узгодження зі Співтовариством, коли це є необхідним.
43. Слід також зміцнити координацію між країнами-членами та Комісією, в тому числі шляхом регулярних консультацій між їхніми представниками в Україні.
44. Рада, Комісія та країни-члени мають працювати над підвищенням ефективності співробітництва з регіональними та міжнародними організаціями і, разом із іншими країнами, котрі мають подібний підхід, намагатимуться досягти цілей Стратегії.
45. Європейський Союз, протягом процесу прийняття, започаткованого на засіданні Європейської Ради в Люксембурзі в грудні 1997 р., запросить країн-кандидатів об'єднатися в рамках цієї Спільної Стратегії.

Реалізація та перегляд

46. Рада повинна
 - забезпечити те, щоб кожний новий Головуючий представляв Раді, в рамках своєї загальної програми, пріоритети реалізації цієї Спільної Стратегії на підставі основних цілей, викладених у Частині II, з належним урахуванням конкретних ініціатив, зазначених у Частині III;
 - розглядав та оцінював дії Союзу за цією Стратегією та звітував перед Європейською Радою про хід досягнення її цілей щонайменше раз на рік;
 - розглядав становище в Україні та стан співпраці з Україною з реалізації цієї Стратегії, в тому числі шляхом періодичних звітів від Голів Місії, та оцінював їх у своєму звіті перед Європейською Радою;
 - за необхідності, подавав рекомендації щодо внесення змін до Части II та III цієї Стратегії до Європейської Ради.

47. Комісія робитиме внесок до вищезазначеної діяльності в межах своєї компетенції.

Співпраця з Україною

48. Європейський Союз та країни-члени тісно співпрацюватимуть з Україною з метою реалізації цієї Спільної Стратегії, зокрема через УПС та її інституції.

Конкретні ініціативи

49. Європейський Союз має реалізовувати конкретні ініціативи, викладені в Частині III цієї Спільної Стратегії, які ґрунтуються на основних цілях, визначених у Частині II. За необхідності, ці ініціативи можуть бути змінені, причому вони не виключають можливих нових ініціатив протягом терміну дії цієї Спільної Стратегії. Рада, Комісія та країни-члени мають, відповідно до своєї компетенції, підтримувати реалізацію цих конкретних ініціатив та працювати над нею.

ЧАСТИНА III

КОНКРЕТНІ ІНІЦІАТИВИ

Слід прагнути до здійснення таких конкретних ініціатив, які не виключають можливих нових ініціатив:

Зміцнення демократії, правопорядку та громадських інституцій в Україні

50. ЄС докладе зусиль на підтримку демократії, доброго управління, прав людини та правопорядку в Україні шляхом:

- підтримки зусиль України, спрямованих на виконання її міжнародних зобов'язань у галузі демократії та прав людини відповідно до Дублінських висновків, зокрема в тому, що стосується скасування смертної кари, поширення належного управління та створення ефективної та прозорої правової системи, а також демократичних органів місцевого самоврядування, окрім іншого, у співробітництві з Радою Європи та ОБСЄ;
- налагодження регулярного діалогу між органами уповноважених з прав людини (омбудсманами) країн-членів ЄС та України з метою укріплення ролі цього органу в Україні;
- заохочення України до підписання, ратифікації та виконання відповідних міжнародних документів у галузі прав людини, зокрема другого Необов'язкового протоколу Конвенції Організації Об'єднаних Націй про громадянські та політичні права та шостого Додаткового протоколу Європейської конвенції про права людини та фундаментальні свободи, а також Конвенції Організації Об'єднаних Націй про статус біженців.
- посилення співпраці між журналістами та відповідними органами, щоб зробити певний внесок у розвиток вільних засобів масової інформації. Комісія, у співробітництві з країнами-членами, дослідить можливості надання допомоги у трансляції програми, наприклад Євроньюс, по українському телебаченню. Робота розпочнеться до червня 2000 р.

Підтримка процесу економічних перетворень в Україні

51. ЄС допоможе Україні здійснювати процес економічного реформування, шляхом посилення впливу консультацій з питань економічної політики, в тому числі й через діалог на високому рівні, в рамках УПС, задля підтримки розвитку сучасної, ліберальної ринкової економіки.

52. ЄС є готовим надавати технічну допомогу на підтримку процесу соціально-економічних реформ в Україні за тієї умови, що Україна вживе заходів, спрямованих

на створення необхідних умов, які уможливлять реформи. Союз вивчить можливість надання технічної допомоги Україні, маючи на меті:

- підтримку розвитку прозорої та стабільної правової, нормативної та інституційної бази в Україні, призначеної для підтримки зростання економічної діяльності, та внутрішніх і іноземних інвестицій. Комісія, у співробітництві з країнами-членами та іншими компетентними органами, складе звіт щодо цієї ініціативи до грудня 2000 р.;
- підтримку невинного наближення українського законодавства до законодавства ЄС та його застосування, зокрема в таких галузях, як конкурентна політика, фінансові послуги, стандартизація та сертифікація, фіскальна політика, а також зайнятість і права інтелектуальної власності. Для цього Комісії пропонується внести відповідні пропозиції до червня 2000 р.;
- підтримку розвитку системи охорони здоров'я, зокрема поінформованості та освіти в галузі охорони здоров'я з метою обмеження поширення заразних хвороб. Комісія, у співробітництві з країнами-членами та іншими компетентними органами, складе звіт щодо цієї ініціативи до червня 2001 р.

53. Країни-члени розглянуть засоби допомоги Україні в:

- підтримці розвитку цілеспрямованої системи соціального забезпечення, зокрема систем соціальної допомоги та пенсійного забезпечення;
- підтримці соціального діалогу, дотриманні та виконання Стандартів у галузі праці Міжнародної організації праці, зокрема семи основних Стандартів у галузі праці. Що стосується ратифікації та застосування законодавства у галузі зайнятості, особлива увага приділятиметься статевій рівності.

Співпраця зі зміцнення стабільності та безпеки в Європі

54. ЄС розгляне шляхи придання співпраці з Україною в галузі стабільності та безпеки в Європі більшої послідовності, гнучкості та змістовності, щоб зробити її більш оперативною та ефективною, в рамках існуючого політичного діалогу, заснованого відповідно до УПС, шляхом:

- вивчення можливостей організації на засіданнях Трійки за участю України в межах робочих груп зі спільної політики з міжнародних питань та питань безпеки регулярного діалогу на рівні експертів з роззброєння, нерозповсюдження, експорту звичайних озброєнь, маючи на меті організувати перші наради протягом 2000 р. / першого півріччя 2000 р. Діалог у межах цих груп буде спрямовано на організацію співробітництва між ЄС та Україною в таких царинах: нерозповсюдження зброї масового знищення, включаючи хімічну зброю та поширення стрілецької зброї та легких озброєнь, на основі спільних дій щодо стрілецької зброї (1999/34/РЕС);
- розгляду можливості інтенсифікації діалогу між ЄС та Україною задля підвищення рівня відповідальності й прозорості в переміщенні звичайних озброєнь, із використанням Кодексу поведінки ЄС у повному обсязі там, де це є необхідним;
- вивчення можливостей тіснішої співпраці в галузі запобігання конфліктам та дій в умовах кризових ситуацій, oprіч іншого, в рамках відповідних міжнародних організацій, таких як Організація Об'єднаних Націй та ОБСЄ, та в пошуку шляхів політичного вирішення конфліктів у регіоні. Регулярні зустрічі між Україною та Трійкою Робочої Групи ОБСЄ допоможуть досягти цього. Однією з цілей буде співпраця з Україною у виробленні спільних міжнародних політичних ініціатив у галузі запобігання конфліктам та дій в умовах кризових ситуацій щодо конкретних третіх країн та регіонів, зокрема в областях, суміжних з Україною.

ЄС, уже з початку 2000 р., висуне такі конкретні ініціативи, що стосуються зміцнення безпеки та стабільності в Європі:

- розгляне можливість спрощення участі України у випадках залучення Західноєвропейського Союзу до виконання місій з боку ЄС у межах Петерсберзьких завдань;

- розгляне засоби надання допомоги Україні у виконанні зобов'язань за Конвенцією про заборону використання, накопичення, виробництва та переміщення стрілецької зброї і протипіхотних мін та про їхнє знищення;
- розгляне засоби започаткування співпраці між ЄС та Україною в галузі боротьби з торгівлею стрілецькою зброєю, яка, через конкретну форму цього виду злочинності, є джерелом нестабільності для України та інших держав регіону. ЄС міг би, після визначення та аналізу ситуації й потреб регіону, виробити Спільні Заходи в цій галузі, маючи на меті: (1) зміцнення контрольного потенціалу поліції та/або місцевих митних служб; (2) введення цього конкретного виду злочинності в обсяг навчальних курсів; (3) розвиток обміну інформацією між країнами-членами ЄС та Європола з метою вдосконалення аналізу злочинної діяльності, пов'язаної зі стрілецькою зброєю.

Співпраця в галузі охорони навколишнього середовища, енергетики та ядерної безпеки

56. Співтовариство є готовим підтримати зусилля спеціальної Робочої групи, створеної для того, щоб підтримати органи влади України в їхніх зусиллях, спрямованих на реформування енергетичної галузі.
57. Підтримка Співтовариства Плану дій "Великої Сімки" передбачає фінансування короткострокових удосконалень у галузі безпеки в Чорнобилі через Рахунок ядерної безпеки, що його веде Європейський Банк реконструкції та розвитку, до закриття, виведення з експлуатації, усунення соціальних наслідків закриття, участь у Плані реалізації об'єкту "Укриття" та фінансуванні замінюючих засобів у відповідності до попередніх зобов'язань, які компенсують втрату Україною енергогенеруючих потужностей, за умови успішного виконання всіх діагностичних процедур, включаючи зайняття узгодженої позиції стосовно умов позики, а також формулювання угоди про надання позики й гарантійної угоди при умові, що Україна буде додержуватися своїх зобов'язань щодо реалізації Меморандуму про взаєморозуміння 1995 року.
58. ЄС намагатиметься підтримувати Україну в її зусиллях, спрямованих на послаблення шкідливого впливу екологічної ситуації в Україні на здоров'я населення—що особливо стосується якості питної води, очищення стічних вод, збору та захоронення відходів, а також забруднення повітря. ЄС підтримає інституційну реформу комунальних служб, відповідальних за екологічні послуги, та інші проекти технічної допомоги й інвестиції в охорону навколишнього середовища.
59. Наступна конференція "Навколишнє середовище для Європи" відбудеться у вересні 2002 р. в Києві й надасть можливість поліпшити поінформованість України з екологічних питань. Країни-члени та Комісія розглянуть можливість надання технічної допомоги/підтримки Міністерству охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки в підготовці та плануванні цієї конференції.

Підтримка інтеграції України в європейську та світову економіку

60. ЄС залишається готовим зберігати та, за необхідності, розширювати обсяги своєї підтримки зусиллям України, спрямованим на виконання вимог до вступу до ВТО. Особливу увагу буде приділено усуненню перешкод торгівлі та інвестиціям в Україні, починаючи зі скасування заходів у галузі торгівлі, несумісних з УПС та вимогами ВТО.
61. ЄС вивчить обставини, які, поряд зі вступом до ВТО, могли б дозволити заснувати в майбутньому зону вільної торгівлі між ЄС та Україною, що передбачено Статтею 4 УПС. Поточна робота зі складення спільного техніко-економічного обґрунтування зони вільної торгівлі надасть важливі дані для оцінки становища.
62. Комісія вивчить шляхи поглиблення діалогу з питань інвестицій з Україною в рамках Підкомітету з питань торгівлі та інвестицій, і надасть Раді звіт до червня 2000 р.

Співпраця в галузі юстиції та внутрішніх справ

63. З огляду на процес розширення Союзу, що триває, та враховуючи те, що положення України, яка є важливою транзитною країною, створює канал перетікання через

кордони значних обсягів нелегальної діяльності, ЄС та Україна мають особливу зацікавленість у посиленні співпраці в галузі юстиції та внутрішніх справ. ЄС пропонує зосередити свої зусилля, маючи на меті:

- оцінку обсягу нелегальної імміграції через Україну. Країни-члени разом із Комісією проведуть аналіз сильних і слабких сторін, можливостей та ризиків наявних механізмів боротьби з цими проблемами до кінця 2000 р.; там, де буде виявлено слабкі місця, ЄС розгляне можливість ужиття заходів до виправлення ситуації;
- поліпшення співробітництва щодо прийняття назад власних громадян, осіб без громадянства та громадян третіх країн, включаючи укладення угоди з прийняття назад;
- підтримку застосування в повному обсязі Женевської конвенції, включаючи право притулку та повагу принципів невигнання;
- започаткування регулярного діалогу між судовими органами ЄС, країн-членів та України з цивільних та кримінальних справ, в тому числі шляхом заохочення України до підписання, ратифікації й застосування основних конвенцій, таких як Конвенція Організації Об'єднаних Націй про транснаціональну організовану злочинність;
- надання Україні практичної допомоги у застосуванні її законодавства з відмивання грошей негайно після його ухвалення;
- організацію співпраці між правоохоронними органами країн-членів ЄС, Європолом та українськими правоохоронними органами.

64. В Києві буде створено неформальну мережу, до складу якої увійдуть Посольства країн-членів ЄС, представники Комісії та відповідних міжнародних організацій, з метою поліпшення обміну інформацією та її аналізу в галузі юстиції та внутрішніх справ. Діалог, у рамках УПС, між країнами-членами, Комісією, включаючи контактних осіб у Києві та компетентних українських органах влади, зробить можливим більш точний аналіз потреб України в цій галузі. Звіт буде подано Раді до кінця 2000 р.

Регіональне та транскордонне співробітництво з сусідніми країнами

65. ЄС намагатиметься заохочувати розвиток та зміцнення ініціатив із регіонального та транскордонного співробітництва за участю України та сусідніх країн шляхом:

- цільового використання існуючих програм транскордонного співробітництва, регіональних і міждержавних програм. У цьому контексті особливу увагу буде присвячено питанням прикордонного господарства, включаючи технічну модернізацію пунктів перетину кордону на державному кордоні України з Угорщиною, Польщею, Румунією та Словаччиною;
- надання дедалі більшого значення розвитку Програм Тасіс, таких як ІНОГЕЙТ та ТРАСЕКА, які мають на меті подальший розвиток інфраструктури транспортних мереж для поліпшення економічного співробітництва в регіоні.

Співпраця в царині культури, програми партнерства та обміну

66. ЄС підтримуватиме встановлення тісніших зв'язків між громадськими організаціями, громадянським суспільством та неурядовими організаціями Союзу та України шляхом:

- підтримки освітніх програм та програм наукового обміну між школами, університетами та дослідними інститутами, із приділенням належної уваги Науково-технічному центру в Україні;
- підтримки програм партнерства між національними, регіональними та місцевими організаціями, а також професійними асоціаціями, профспілками, неурядовими організаціями та засобами масової інформації.

Комісія та країни-члени координуватимуть свої програми. Комісія вивчить можливість застосування програм Співтовариства для досягнення цієї мети (Тасіс, Темпус та Демокрасі). Також застосовуватимуться двосторонні інструменти країн-членів.

На підставі переліку наявних інструментів (він має бути складений Комісією у співпраці з Генеральним секретаріатом Ради) та ознайомчого візиту в Україну, Комісія надасть Раді звіт до кінця червня 2000 р., а після того подаватиме пропозиції щодо відповідних заходів.

ЧАСТИНА IV

Термін чинності

68. Ця Спільна Стратегія застосовується від дня її публікації протягом початкового чотирирічного терміну. Її може бути продовжено, переглянуто та, за необхідності, змінено Європейською Радою на підставі рекомендації Ради.

Публікація

69. Ця Спільна Стратегія має бути оприлюднена в Офіційному Журналі.

Підготовлено в Гельсінкі

За Європейську Раду
Президент

Декларація Європейської Ради
стосовно Спільної Стратегії щодо України

Рада діє як кваліфікована більшість коли приймає спільні дії, спільні положення чи інші рішення у межах пункту V Договору про Європейський Союз (Спільна політика з міжнародних питань та питань безпеки), на базі Спільної Стратегії.

Акти, які приймаються за межами пункту V Договору про Європейський Союз, будуть прийматися відповідно обумовлених процедур прийняття рішень, які забезпечують відповідні статті договорів, включаючи Договір про заснування Європейської Спільноти та пункту VI Договору про Європейський Союз.